
PRVI ROĐENDAN ARHEOLOŠKOG MUZEJA NARONA

HRVOJE MANENICA □ Arheološki muzej Naron, Vid (kod Metkovića)

IM 39 (1-4) 2008.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

sl.1. Arheološki muzej Naron, Vid kod Metkovića

Jedan od ciljeva Arheološkog muzeja Naron (otvoren na Međunarodni dan muzeja 2007. godine) jest ojačati svijest o potrebi zaštite i prezentacije kulturne baštine u malim sredinama te je na taj način spasiti od uništavanja i otuđivanja, što nije bila rijetkost u prošlosti. Muzej je donio niz promjena u samome mjestu. Osim brojnijih turističkih posjeta, utjecao je na razvoj uslužnih djelatnosti, te na taj način potaknuo gospodarske promjene.

Tema ovogodišnjeg obilježavanja Međunarodnog dana muzeja 2008. – *Muzeji kao pokretači društvenih promjena i razvoja* – potaknula nas je na izbor radionice *Antički mozaici – materijali i tehnike izrade*. Na temelju jednogodišnjeg iskustva i rada s posjetiteljima uvidjeli smo da, osim za statue, najveće zanimanje posjetitelji pokazuju za mozaike. Naime, unutar stalnog postava mogu se razgledati dva mozaika prezentirana *in situ*. Velik broj posjetitelja, osobito mlađe dobi i umirovljenika, fasciniran je tehnikom izrade i ljepotom nastalih djela. To nas je potaknulo na spomenuti projekt i suradnju s restauratorima-konzervatorima iz Dubrovnika, koji su uz stručno vodstvo Arheološkog muzeja Split obavljali restauratorske poslove na spomenutim mozaicima.

Prije samog obilježavanja Međunarodnog dana muzeja uz glavni su mozaik bili izloženi alati kojima su se u antičko doba obavljale pripreme za izradu mozaika. Na sam Dan muzeja restauratori su unutar muzejskog prostora iznad originalnog mozaika napravili kopiju jednog isječka središnjeg motiva. Također su i zainteresiranim posjetiteljima omogućili da se okušaju u izradi mozaika.

Stručno osoblje Muzeja upoznao je posjetitelje s mozaicima približujući im povijest izrade, tehnike te izbor materijala, dok su od restauratora dobili informacije o restauriranju, konzerviranju i prezentaciji mozaika. Na taj smo način zainteresiranima željeli približiti taj oblik antičke umjetnosti koji je, zahvaljujući kreativnosti, dao niz umjetničkih djela i potaknuo na razmišljanje o lijepome u suvremenom dobu, u kojemu prevladava betonizacija.

Dana 18. svibnja 2007. godine svečano je otvoren Arheološki muzej Naron kao prvi muzej u Republici Hrvatskoj sagrađen *in situ*, odnosno na samom lokalitetu. S obzirom na to da smo u prvoj godini djelovanja imali oko 15 000 posjetitelja, a interes se svakim danom povećava, željeli smo svečano obilježiti našu prvu godinu postojanja. Kako se u svijetu tog istog dana obilježava Međunarodni dan muzeja, naša je želja bila tog dana privući ljude u muzej i približiti im specifičnosti Rima i rimskog doba te time ujedno svečano proslaviti našu prvu godišnjicu. Htjeli smo taj

sl.2. Arheološki muzej Narona, pogled na stalni postav

sl.3. Radionica mozaika, međunarodni dan muzeja 2008.

dogadaj učiniti zanimljivim svima, pa smo se odlučili za hranu i piće pripremljene prema originalnoj rimskoj recepturi, za odjeću i nakit koju su prezentirale naše četiri hostese, a za one najmlađe organizirali smo kreativnu radionicu *Mozaik*.

Djelatnici Muzeja cijeli su dan strpljivo upoznavali posjetitelje sa stalnim postavom i s dvije gostujuće kiparske izložbe, koje smo također otvorili u povodu Dana muzeja. Izložbe su bile dijelom postavljene na ulaznom dijelu Muzeja, a ostatak se ukomponirao u stalni postav. Tijekom cijelog dana ulaz u Muzej bio je slobodan, a posjetitelji

su se mogli diviti mramornim statuama i hostesama koje su nosile nakit i odjeću karakteristične za Rimljanke. Od 9 do 22 sata zabilježeno je oko 800 posjetitelja, što je izvanredan uspjeh ako se uzme u obzir da je to naša prva godišnjica, i da je Vid malo mjesto, 3 km udaljeno od Metkovića. Kako su se kroz Muzej izmjenjivali posjetitelji, tako je tekao i naš program. Djeca su uz pomoć dviju restoratorica izrađivala mozaike koje su kasnije mogli odnijeti kući, što im se jako sviđalo, tako da je na mjestu radionice cijeli dan bila gužva i dobro ozračje. Usto su na vanjskoj terasi Muzeja djeca četvrtih razreda OŠ Stjepana Radića iz Metkovića održala predstavu davno zaboravljenih neretvanskih igara i pjesama, što je posebno razveselilo naše starije posjetitelje koji se sjećaju tih običaja.

Cijela ta manifestacija i organizacija ne bi prošle tako uspješno da nije bilo nesebičnog angažmana lokalnog stanovništva, koje se maksimalno uključilo u pripremu hrane i pića, ukrašavanje Muzeja i stolova s hranom i pićem, ali i u uređenje samog okoliša, da bi taj dan zasjao ne samo Muzej nego i cijeli Vid. Još se jedanput pokazalo kako u Vidu Muzej i Vidonjci funkcioniraju kao zajednica.

Mediji su s velikim zanimanjem pratili cjelodnevni program, od izrade mozaika i predstave do izložbe.

Tim je događanjima obilježena prva godišnjica postojanja Arheološkog muzeja Narona, kao i Međunarodni dan muzeja. Želja nam je bila predstaviti Muzej kao dio društva, dio zajednice, a budući da se nalazimo izvan grada, u malenom mjestu Vidu, izuzetno nam je drago što je toliko mnogo ljudi došlo u Vid i posjetilo Muzej. Kao mali muzej koji je prostorno i sadržajno limitiran, uz pomoć ljudi iz Vida uspjeli smo osmisliti program i sadržaj koji je izazvao veliko zanimanje posjetitelja i koji je primljen s oduševljenjem. Muzej je bio otvoren do 22 sata, a nakon zatvaranja neki su se posjetitelji zadržali u neformalnom druženju s djelatnicima Muzeja na terasi našeg kafića.

Za iduću godinu snažno smo motivirani organizirati još neke sadržaje jer smo se osvjedočili da je zanimanje ljudi za takva događanja na našem području vrlo veliko.

Primljeno: 15. srpnja 2008.

THE FIRST BIRTHDAY OF THE NARONA ARCHAEOLOGICAL MUSEUM

On May 18, 2007, the Narona Archaeological Museum had its official opening; this is the first in situ museum in the Republic of Croatia. Since International Museum Day is celebrated in the world at large on this date, the idea was to draw people into the museum on that day and bring up close to them the specific features of Rome and the Roman period and thus at the same time celebrate the first anniversary. The theme of this year's International Museum Day (2008), Museums as agents of social change and development, prompted the museum professionals to the organisation of the workshop Ancient Mosaics – Materials and Techniques.

On the basis of one year's experience and work with visitors, they had seen that visitors tended to show the greatest interest in (apart from the statues) the mosaics. It is possible to inspect two in situ museums in the museum. A large number of visitors, particularly the very young and people of retirement age, were fascinated by the techniques and the beauty of the works so created. The professional staff of the museum introduced the visitors to the mosaics, telling them more about the history of their making, the techniques and the choice of materials while from the restorers they got information about restoration, conservation and presentation of mosaics. In this manner they wanted to acquaint those interested more fully with this form of art of Antiquity, which, thanks to creativity, has given a number of art works, and given rise to considerations of the beautiful in the contemporary age, in which cement tends to prevail.

One of the objectives of the Narona Archaeological Museum is to increase awareness of the need for the protection and presentation of the cultural heritage in small settings, and in this way protect them from destruction and theft, no rarity at all in the past. The museum has brought a number of changes in the place itself. It has increased the number of visitors, and had an impact on the development of service industries, in this way encouraging economic changes.